

**WOJEWÓDZKI KONKURS PRZEDMIOTOWY
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH
WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO
W ROKU SZKOLNYM 2015/2016**

JĘZYK POLSKI

Informacje dla ucznia

1. Na stronie tytułowej arkusza w wyznaczonym miejscu wpisz swój kod ustalony przez komisję.
2. Sprawdź, czy arkusz konkursowy zawiera 10 stron (zadania 1.– 22.).
3. Czytaj uważnie wszystkie teksty i zadania.
4. Rozwiązania zapisuj długopisem lub piórem. Nie używaj korektora.
5. W zadaniach zamkniętych podane są cztery odpowiedzi: A, B, C, D. Wybierz tylko jedną odpowiedź i zaznacz ją znakiem „X” **bezpośrednio na arkuszu.**
6. Staraj się nie popełniać błędów przy zaznaczaniu odpowiedzi, ale, jeśli się pomylisz, błędne zaznaczenie otocz kółkiem ⊗ i zaznacz inną odpowiedź znakiem „X”.
7. Instrukcje do innych typów zadań (**prawda – fałsz, na dobieranie**) znajdziesz w poleceniach do nich.
8. Rozwiązania zadań otwartych zapisz czytelnie w wyznaczonych miejscach. Pomyłki przekreślaj.
9. Przygotowując odpowiedzi na pytania, możesz skorzystać z miejsc opatrzonych napisem *Brudnopis*. Zapisy w brudnopisie nie będą sprawdzane i oceniane.
10. W trakcie pisania nie używaj korektora.

KOD UCZNIWA

--	--	--

Etap: szkolny

**Czas pracy:
90 minut**

WYPEŁNIA KOMISJA KONKURSOWA

Nr zadania	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	Razem
Liczba punktów możliwych do zdobycia	1	1	1	2	2	3	2	2	2	2	2	5	1	1	3	2	1	2	3	1	2	9	50
Liczba punktów uzyskanych przez uczestnika konkursu																							

Liczba punktów umożliwiająca kwalifikację do kolejnego etapu: 42

Podpisy członków komisji :

1. Przewodniczący –
2. Członek komisji sprawdzający pracę –
3. Członek komisji weryfikujący pracę –

Zadania od 1. do 5. odnoszą się do zamieszczonego niżej wiersza Wandy Chotomskiej
Motyl.

Wanda Chotomska

Motyl

Jednemu panu na skwerku
motyl siadł na gazecie.
A pan powiedział ponuro:
– I po co to żyje na świecie?

Ani to z pierza, ani z mięsa,
z kwiatka na kwiatek się wałęsa,
na kotlet to się nie nadaje,
nie znosi tak jak kura jajek,
choćbyś i w ulu go zamykał,
nie da ci miodu do piernika,
nie daje mleka tak jak krowy
i jakiś taki – za kolorowy...

A dwaj poeci, patrząc,
jak motyl skrzydła rozchyła,
bardzo cichutkim szeptem
szepnęli do motyla:

– Gdyby nie było motyli,
my byśmy cię wymyślili.
I chronili przed tym panem,
chronili!

W. Chotomska, *Wiersze i wierszyki*, Podsiedlik-Raniowski i spółka, Poznań 2001, s. 50.

Zadanie 1. (1 p.)

Wypowiedź pana świadczy o tym, że

- A. jest obojętny na piękno natury.
- B. ma negatywny stosunek do zwierząt.
- C. uznaje motyla za gatunek podlegający ochronie.
- D. złości go reakcja poetów na widok kolorowego owada.

Zadanie 2. (1 p.)

Z treści wiersza wynika, że rolą poetów jest

- A. chronienie zwierząt przed atakami ludzi.
- B. wskazywanie różnic między pięknem a brzydotą.
- C. uwrażliwianie na niezwykłość otaczającego nas świata.
- D. nakłanianie do uznania wyższości istot bezużytecznych nad użytecznymi.

Zadanie 3. (1 p.)

W wypowiedzi pana występuje

- A. rozbudowane porównanie.
- B. nagromadzenie epitetów.
- C. wyliczenie.
- D. ożywienie.

Zadanie 4. (2 p.)

Napisz, jak mogłaby brzmieć odpowiedź poetów na pytanie pana. Nadaj jej formę zdania pojedynczego.

.....
.....

Zadanie 5. (2 p.)

Jak można inaczej zapisać formę trybu przypuszczającego czasownika użytego w podkreślonym wersie?

.....

Zadania od 6. do 12. odnoszą się do zamieszczonego poniżej fragmentu oraz do całości książki Dimitra Inkiowa *Najsłynniejsze legendy europejskie*.

Wymarsz kobiet z zamku wyznaczony został na dwunastą w południe. Król Konrad czekał już niecierpliwie przed bramą zamku. Jego ludzie utworzyli szpaler, którym miały przejść kobiety z dziećmi. Wielu ciekawskich wyczekiwało w napięciu, co też księżna wyniesie na swoich plecach. Wyobrażali sobie, że będzie obwieszona złotem, szlachetnymi kamieniami i perłami. Wielu żałowało, że nie mogą obrabować kobiet z Weinsbergu. Ale król Konrad z całą surowością rozkazał: „Nikomu nie wolno nawet dotknąć tego, co kobiety wyniosą na plecach!”. Gdy otwierały się bramy zamku, rozbrzmiały dzwony kaplicy zamkowej. Konie oblegających z niecierpliwości zaczęły stukać kopytami w miejscu. Chciały wreszcie pogalopować na podwórzec zamku. Rycerze trzymali je w cuglach. Wreszcie kobiety zaczęły wychodzić. Pierwsza ukazała się sama księżna Uta.

Dimiter Inkiow, *Najsłynniejsze legendy europejskie*, Media Rodzina, Poznań 2015, s. 59–60.

Zadanie 6. (3 p.)

Dopisz brakujące punkty planu legendy o kobietach z Weinsbergu tak, by przedstawiał najważniejsze wydarzenia. Użyj równoważników zdań.

- 1)
- 2)
- 3)
- 4) Wyjście kobiet z zamku Weinsberg.
- 5)

Zadanie 7. (2 p.)

Przeczytaj zamieszczone poniżej hasła odnoszące się do wybranych z legendy wyrazów i zdecyduj, z jakich słowników pochodzą. Zapisz pod każdym hasłem odpowiednią literę A, B lub C.

A. słownik języka polskiego, B. słownik ortograficzny, C. słownik frazeologiczny.
--

- 1) **cugle dostać się gdzieś w cuglach/wygrać w cuglach** – ‘dostać się gdzieś łatwo, bez wysiłku; pokonać kogoś bez problemu’; zwrot, jazda konna; zapoż. z niem. **cugle** ‘część uprzęży konia, wodze’; Dostał się do świetnego liceum w cuglach, bo w swojej miejscowości był najlepszym gimnazjalistą. – „Victor G.”
.....
- 2) **podwórzec m II -órca (-worca); Im M. -órce (-worce), D. -órców (-worców)**
1. *książk.* <<okazałe podwórze, dziedziniec>>: Podwórzec zamkowy.
2. *reg.* <<podwórze>>
.....

Zadanie 8. (2 p.)

Uzupełnij zdania rzeczownikiem *księżna* w odpowiedniej formie.

- 1) Wszyscy podziwiali Utę.
2) Mało która z niemieckich zdecydowała się na taki czyn jak Uta.
3)! Jakaś ty mądra – zawołały kobiety z Weinsbergu.

Zadanie 9. (2 p.)

O jakich elementach świata przedstawionego w legendzie o kobietach z Weinsbergu informuje nas zamieszczony niżej fragment tekstu? Zaznacz te elementy, wpisując w tabeli obok nich znak X.

Historia ta wydarzyła się w dwunastym wieku. Wówczas Niemcy składały się z wielu królestw i księstw, a ich władcy często toczyli między sobą wojny. Również w roku 1140 panowała wojna.

bohaterowie drugoplanowi i epizodyczni	
czas akcji	
tło historyczne opisanych wydarzeń	
główne zdarzenie	

Zadanie 10. (2 p.)

W treści niektórych utworów ze zbioru Dimitra Inkiowa występują elementy prawdy historycznej. Wypisz z ramki tytuły tych opowieści.

<i>Pieśń o Rolandzie</i>	<i>Źródło wiecznej młodości</i>	<i>Długi sen Olafa Ostesona,</i>
<i>Golem – strażnik z gliny</i>	<i>Dlaczego Wilhelm Tell strzelał do jabłka?</i>	

.....
.....

Zadanie 11. (2 p.)

Uzasadnij, że opowieść *Jak powstały pory roku* ma cechy mitu. W uzasadnieniu wykorzystaj dwa przykłady z treści utworu.

1)

2)

Zadanie 12. (5 p.)

Sporządź notatkę o bohaterze legendy francuskiej – Rolandzie – w postaci mapy mentalnej. Uwzględnij 6 najważniejszych informacji.

Zadania od 13. do 22. odnoszą się do zamieszczonego poniżej fragmentu oraz do całości książki Ewy Nowak *Yellow Bahama w prążki*.

Miałam dziś w szkole podły dzień. (...)

Anglistka cały czas mówi do nas po angielsku, więc większość klasy nic nie rozumie. (...)

Podalam jej moje ćwiczenia, no i się zaczęło...

– Hania, *it's excellent*...

– Hania-bania – usłyszałam za swoimi plecami.

– *Calm down, please. What's the matter?* Hania powinna być dla was przykładem – dodała po polsku i to był jej błąd, bo wtedy taki Dominik potrafi ją zrozumieć.

– Ale w czym? – zapytał.

– Jak to w czym? Pod względem nauki. – Anglistka powiedziała to w dobrej wierze, więc nie mam do niej pretensji. (...)

– A, nauki. Bo myślałam, że też mamy być tacy grubi – powiedział Dominik z poważną miną.

W tym momencie usłyszałam, że ławka za mną się przewraca. Potem dopiero zobaczyłam, że Jacek siedzi okrakiem na Dominiku i regularnie go dusi.

– Chłopczyku! Niech go ktoś odciągnie! W tej chwili puść chłopczyka! Puść chłopczyka!

– darła się anglistka, bo ona zawsze zwraca się do nas per „chłopczyku” lub „dziewczynko” (...).

– Przepraszam ją – Jacek wysyczał Dominikowi w ucho.

–...aszam – udało się wykrztusić Dominikowi. – Czy mogę zadzwonić po mamę albo na policję? – dodał, gdy Jacek go puścił.

Anglistka chyba się tego przestraszyła.

– Chłopczyku, jak ty się zachowujesz? To była napaść na kolegę! – zwróciła się do Jacka.

– A napaści na koleżankę pani nie zauważyła?

Jacek ciągle staje w mojej obronie.

Ewa Nowak, *Yellow Bahama w prążki*, Wydawnictwo Czarna Owca, Warszawa 2014, s. 77–78.

Zadanie 13. (1 p.)

Z przytoczonego fragmentu można wywnioskować, że bohaterka powieści

- A. wywyższa się i traktuje innych uczniów z dystansem.
- B. bardzo dobrze się uczy oraz podlizuje się nauczycielom.
- C. ma problemy z nadwagą, a jednocześnie jest wzorową uczennicą.
- D. cieszy się dobrą opinią wśród nauczycieli i dlatego nie musi się uczyć.

Zadanie 14 (1 p.)

Sposób zwracania się nauczycielki języka angielskiego do uczniów świadczy o

- A. słabej znajomości ich imion.
- B. sympatii, jaką darzy swoich podopiecznych.
- C. podjęciu próby rozładowania napiętej atmosfery w klasie.
- D. bardzo dużej różnicy wieku między anglistką a jej wychowankami.

Zadanie 15. (3 p.)

W imieniu Jacka wyjaśnij powody jego zachowania podczas lekcji języka angielskiego. Dokończ rozpoczętą wypowiedź tak, aby składała się z 2–3 zdań złożonych.

Chciałbym wytłumaczyć powody mojego zachowania.

.....

.....

.....

.....

Zadanie 16. (2 p.)

Oceń, które ze zdań odnoszących się do głównej bohaterki powieści są prawdziwe, a które – fałszywe. Otocz pętlą P (prawda) lub F (fałsz).

1)	Jest postacią fikcyjną.	P	F
2)	Komentuje wypowiedzi Dominika.	P	F
3)	Staje po stronie ofiary napaści Jacka.	P	F
4)	Opisuje sytuację w klasie z perspektywy uczestnika wydarzeń.	P	F

Zadanie 17. (1 p.)

Wypisz z poniższego tekstu jedno zdanie zawierające opinię o książce *Yellow Bahama w prążki*.

Yellow Bahama w prążki to książka Ewy Nowak adresowana do młodzieży. Zapewne przypadnie do gustu czytelnikom, ponieważ przedstawia historię zapisaną w formie e-maili. Czytając ją, można zapomnieć o bożym świecie. Występuje w niej wiele postaci. Narratorką i główną bohaterką jest Hania, uczennica gimnazjum. Powieść przedstawia życie nastolatków, ich radości i smutki.

Opinia:

.....

.....

Zadanie 18. (2 p.)

Dokonaj analizy słowotwórczej podanych wyrazów (wskaż podstawę słowotwórczą i formant).

- 1) zrozumieć
podstawa słowotwórcza formant
- 2) dziewczynka
podstawa słowotwórcza formant

Zadanie 19. (3 p.)

Określ funkcję składniową podkreślonych wyrazów. Obok każdego wypowiedzenia zaznacz odpowiednią nazwę części zdania – otocz ją pętlą.

1)	Anglistka ciągle mówi do nas <u>po angielsku.</u>	przydawka	okolicznik
2)	Niech go <u>ktoś</u> odciągnie!	dopełnienie	podmiot
3)	Jacek wysyczał <u>Dominikowi</u> w ucho.	dopełnienie	orzeczenie
4)	Podalam jej <u>moje</u> ćwiczenia.	dopełnienie	przydawka

Zadanie 20. (1 p.)

Yellow Bahama w prążki to powieść młodzieżowa opowiadająca, m.in. o problemach nastolatków. Z jakimi problemami boryka się Jacek? Zapisz dwa wybrane.

1)

2)

Zadanie 21. (2 p.)

Co czuła Hania w opisanych niżej sytuacjach? Zapisz pod każdą informacją nazwę uczucia w postaci rzeczownika.

1) Przyniesienie przez mamę warana do domu i zainteresowanie nim wszystkich domowników.
.....

2) Oświadczenie Pauliny, że Hania nie powinna iść na urodziny Huberta, jeśli jej przyjaciółka nie idzie, gdyż ma żałobę po babci.
.....

3) Odwiedziny w domu Huberta.
.....

Zadanie 22. (9 p.)

Napisz list do Hani, bohaterki *Yellow Bahama w prążki*, w którym wyrazisz przekonanie, że byłaby świetną pisarką, i nakłonicz ją do napisania własnej książki. Podpisz list wymyślonym imieniem. Pamiętaj, że Twoja praca nie może być krótsza niż 20 linijek.

.....

.....

.....

.....

BRUDNOPIS

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....